

OD FEIGLEROVCOV K HARMINCOVI O tvorcoch architektúry *dlhého* storočia

Pozývame vás do **septembrovej vedeckej kaviarne**, v ktorej budeme diskutovať o tom, prečo je 19. storočie v architektúre označované ako tzv. dlhé storočie, čím je výnimočné, v čom spočíva jeho špecifickosť a rozmanitosť, a akú úlohu v ňom zohrali samotní architekti, stavitelia či mecenáši. Predstavíme výnimočných tvorcov architektúry, ktorí sú doslova fenoménom v ére *dlhého* storočia nielen v našom regióne, ale aj v širšom európskom kontexte.

Vo štvrtok **26. 9. 2019** o 17.00 hod. bude našim hosťom uznávaná vedkyňa, architektka, historička a pedagogička architektúry, **prof. Ing. arch. Jana Pohaničová, PhD.** z Ústavu dejín a teórie architektúry a obnovy pamiatok na Fakulte architektúry STU v Bratislave. Vo svojej vedecko-výskumnej práci sa špecializuje na výskum dejín architektúry 19. storočia a je autorkou aj prvej vedeckej monografie o architektúre 19. storočia na Slovensku. Okrem viacerých významných ocenení, ktoré získala za doterajšiu vedecko-výskumnú a publikačnú činnosť, bola v tomto roku nominovaná aj na Slovenku roka 2019 v kategórii veda a výskum.

Architektúra *dlhého* storočia patrí k doposiaľ najmenej preskúmaným obdobiam v dejinách architektúry na Slovensku. Dlhobolo neprávom prehliadané, napriek plejáde výnimočných tvorcov či symbolickej úlohe premostiť či spájať historizujúcu tradíciu s nastupujúcou modernou. Patrili k nim kľúčové osobnosti – tri generácie bratislavských architektov, staviteľov i stavebných podnikateľov Feiglerovcov i Michal Milan Harminc, architekt dvoch storočí a jeden z nestorov slovenskej architektúry. V prednáške priblížime ich životy a diela, ktoré spoľahlivo zrkadlia podstatné fenomény *dlhého* storočia v architektúre, ale i doby, v ktorej žili a tvorili, a ktorá ich formovala v duchu európskych kultúrnych prúdov. Patrili k nim typologická rôznorodosť, flexibilita a štýlová pluralita. Charakteristickou črtou bol aj vzťah k tradícii, ale i istá dávka modernosti či odvaha experimentovať na poli nových konštrukcií a materiálov. Tvorba Feiglerovcov sa odrazila aj v architektonickom obraze Bratislavy – mesta, ktoré počas tohto obdobia zaujímavosť oscillovalo medzi dvoma pólmi – centrom a perifériou. Zároveň ich dielo široko prekročilo regionálny kontext, podobne ako tvorba nášho najproduktívnejšieho architekta v dejinách slovenskej architektúry M. M. Harminca, architekta európskeho formátu. Na území bývalého Rakúsko-Uhorska a jeho nástupníckych štátov realizoval viac ako 300 architektonických diel. Vyše 40 rokov mal v Bratislave aj svoj architektonický ateliér a zanechal tu viaceré významné diela ako budova SNM, Tatra Banka (dnes MKSR), Nový evanjelický kostol na Legionárskej a ďalšie. Jeho dielo sa na projekte bratislavského hotela *Carlton-Savoy* – bývalého hotela *U Zeleného stromu*, stretlo s Feiglerovcami tvoriac tak symbolický rámec *dlhého* storočia na jeho ceste od historizmu k modernej architektúre a funkcionalizmu.

Vedecké kaviarne pod názvom **Veda v CENTRE pravidelne raz do mesiaca organizuje pre širokú verejnosť** Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti pri Centre vedecko-technických informácií SR (CVTI SR) v Bratislave. Ak sa chcete dozvedieť viac, v neformálnej a priateľskej atmosfére pri káve sa môžete do diskusie zapojiť aj Vy. Vedecká kaviareň Veda v CENTRE sa koná v budove CVTI SR na Lamačskej ceste 8/A, na Patrónke. Vstup na podujatie je pre verejnosť voľný.

Septembrová vedecká kaviareň je sprievodným podujatím Festivalu vedy Európska noc výskumníkov 2019. [Európska noc výskumníkov 2019](#) otvorí vedeckú jeseň podujatí zameraných na popularizáciu vedy a výskumu. Festival sa uskutoční v piatok 27. septembra 2019 v 5 slovenských mestách Bratislava, Košice, Žilina, Banská Bystrica, Poprad. Projekt je spolufinancovaný Európskou komisiou v rámci programu Horizont 2020 Akciami Marie Skłodowska Curie grantová zmluva č. 818109 a zo štátneho rozpočtu SR prostredníctvom MŠVVaŠ SR.

www.ncpvat.sk	www.cvtisr.sk	www.vedanadosah.sk	
 MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY	 Centrum vedecko-technických informácií SR	 Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti	
 Európska únia	 MARIE CURIE ACTIONS	 SOVVA SLOVENSKE ORGANIZÁCIE PRE VÝSKUM A VÝVOJOVÉ AKTIVITY	 EURACTIV SLOVENSKO
<small>Projekt je spolufinancovaný Európskou komisiou v rámci programu Horizont 2020 Akciami Marie Skłodowska Curie grantová zmluva č. 818109 a zo štátneho rozpočtu SR prostredníctvom MŠVVaŠ SR.</small>			